

CONTROLEPROTOCOL

Subsidieverantwoording ZonMw

*Behorend bij de 'Algemene Subsidiebepalingen per 1 juli 2013 van ZonMw'
ten behoeve van de accountantscontrole van subsidieverantwoordingen*

Versie 1 februari 2014

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Hoofdstuk 1: Uitgangspunten	3
<i>Achtergrond</i>	3
<i>Doelstelling</i>	3
<i>Definities</i>	3
<i>Procedures</i>	3
Hoofdstuk 2: Onderzoeksaanpak	5
<i>Onderzoeksaanpak</i>	5
<i>Reikwijdte</i>	5
<i>Materialiteit</i>	5
<i>Aandachtspunten voor de controle</i>	6
Hoofdstuk 3: Accountantsproduct	8
<i>Accountantsverklaring</i>	8
Bijlage A: Model verantwoording	9
Bijlage B: Model accountantsverklaring	10

Hoofdstuk 1: Uitgangspunten

Achtergrond

ZonMw geeft voorschriften aan de instellingen over de besteding van de subsidiegelden en de verantwoording daarover, in de 'Algemene Subsidiebepalingen ZonMw per 1 juli 2013' en de 'Regeling Subsidieverlening'.

Dit controleprotocol is opgesteld om de verwachte werkzaamheden van de accountant¹ in het kader van de controle op de subsidieverantwoordingen nader toe te lichten. Met dit controleprotocol vervallen eerder gecommuniceerde controleprotocollen behorende bij de 'Subsidievoorwaarden en subsidiebepalingen ZonMw per 1 januari 2009'.

Doelstelling

De accountant verricht zijn onderzoek conform de controlestandaarden, gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid dat de verantwoording van de subsidiabel kosten geen onjuistheden van materieel belang bevat en voldoet aan de gestelde eisen. Deze eisen zijn ontleend aan de 'Algemene Subsidiebepalingen ZonMw per 1 juli 2013' en de 'Regeling Subsidieverlening' en worden in dit controleprotocol nader toegelicht. Dit controleprotocol beoogt richting te geven aan de onderzoeksaanpak en is niet een (uitputtend) werkprogramma.

Voor de indeling van het controleprotocol is aangesloten bij de Handreiking Controleprotocollen van het NBA.

Definities

In dit controleprotocol wordt verstaan onder:

<i>Aanvrager</i>	De instelling die de ZonMw-subsidie aanvraagt.
<i>Accountant</i>	De deskundige met certificerende bevoegdheid, bedoeld in artikel 393, eerste lid van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.
<i>Controleverklaring</i>	De rapportagevorm van de accountant, waarin de accountant zijn conclusie formuleert naar aanleiding van de door hem uitgevoerde werkzaamheden en die verder voldoet aan het gestelde in COS 800.
<i>Beschikking</i>	De beschikking tot subsidieverlening, afgegeven door ZonMw.
<i>Subsidieverleningstijdvak</i>	De periode vanaf de datum genoemd in de beschikking tot de overeengekomen (opleverings)datum.
<i>Subsidiebepalingen 2013</i>	Onder subsidiebepalingen 2013 wordt verstaan de 'Algemene Subsidiebepalingen ZonMw per 1 juli 2013' en de 'Regeling Subsidieverlening'.

Voor overige definities wordt hier korthedshalve verwezen naar 'Algemene Subsidiebepalingen 2013'.

Procedures

In afwijking van artikel 26 van de 'Algemene Subsidiebepalingen 2013' heeft ZonMw bepaald dat de instellingen jaarlijks een verantwoording indienen waarop alle lopende (en in dat jaar afgeronde) projecten die (mede) gefinancierd worden met subsidies van ZonMw zijn verantwoord. Een format voor

¹ ZonMw geeft geen voorschriften voor de controle van de accountant op de jaarrekening van de instellingen.

deze verantwoording treft u aan in bijlage A. De reikwijdte van de controle van de accountant is beperkt tot de afgeronde projecten, zie hoofdstuk 2.

ZonMw heeft besloten om voor de Universitaire Centra en Universitaire Medische Centra jaarlijks de verantwoording vergezeld te laten gaan van een controleverklaring. Bij de overige instellingen kan door ZonMw in principe een controleverklaring over de afgewikkelde projecten worden gevraagd. De desbetreffende instellingen worden vóór 1 juni van het desbetreffende jaar geïnformeerd of een controleverklaring noodzakelijk is.

De instelling moet vóór 1 mei na afloop van het desbetreffende boekjaar een elektronische en een papieren versie van de verantwoording inclusief controleverklaring zenden aan ZonMw. De accountant geeft, in de gevallen zoals gesteld in de vorige paragraaf, een controleverklaring af bij de verantwoording volgens het voorgeschreven model (zie bijlage B).

ZonMw houdt zich het recht voor een zogenaamde *review* uit te voeren op de door de accountant uitgevoerde werkzaamheden. De *review* is bedoeld om vast te stellen of en in hoeverre ZonMw gebruik kan maken van de door de accountant verrichtte werkzaamheden. Voor de *review* neemt ZonMw kennis van de accountantsproducten en verricht zij een dossierreview. ZonMw rapporteert over de uitkomsten van de *review* aan de accountant via een reviewmemorandum².

De accountant richt het controledossier zodanig in dat het de mogelijkheid biedt voor uitvoeren van een *review* op zijn werkzaamheden door of namens ZonMw. In alle gevallen zal uit het dossier van de accountant expliciet het naleven van dit controleprotocol moeten blijken.

² De accountant wordt in de gelegenheid gesteld om zijn commentaar te geven op het conceptreviewmemorandum, waarna het definitief wordt gemaakt. ZonMw maakt het reviewmemorandum niet openbaar.

Hoofdstuk 2: Onderzoeksaanpak

Onderzoeksaanpak

De onderzoeksaanpak is de primaire verantwoordelijkheid van de accountant. Dit controleprotocol beoogt dan ook niet een aanpak van de controle voor te schrijven. Veelal baseert de accountant zich bij zijn onderzoek op een (risico)analyse van de administratieve organisatie en de interne controle rondom de financiële en cliëntadministratie van de aanvrager en komt op basis daarvan tot een optimale afweging van de in te zetten controlemiddelen. Aangezien deze aanpak leidt tot maatwerk per aanvrager is het voorschrijven van een aanpak ook niet mogelijk.

De accountant voert zijn onderzoek uit in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder dit controleprotocol. Dit controleprotocol geeft nadere aanwijzingen, die de accountant bij zijn onderzoeksaanpak moet betrekken. De accountant belast met het onderzoek van de verantwoording dient zorg te dragen voor een adequate onderzoeksaanpak en een op de cliëntsituatie toegesneden werkprogramma, waarbij aan de interne beheersing rondom de projectadministratie aandacht wordt geschonken en de controletolerantie zoals hierna vermeld in acht wordt genomen.

Reikwijdte

In de verantwoording conform bijlage A zijn voor zowel de lopende als afgeronde projecten de cumulatieve kosten opgenomen. De lopende projecten zijn ter informatie opgenomen. Het onderzoek van de accountant richt zich op de cumulatieve kosten van de afgeronde projecten.

Materialiteit

De controle is gericht op het afgeven van een controleverklaring bij de verantwoording. Bij zijn oordeelsvorming streeft de accountant naar een redelijke mate van zekerheid. Indien dit begrip ten behoeve van het gebruik van statistische technieken moet worden gekwantificeerd, moet worden uitgegaan van een betrouwbaarheid van 95%.

De controle dient dusdanig te worden gepland en uitgevoerd, dat fouten van materieel belang worden geconstateerd. Teneinde een goedkeurende controleverklaring af te mogen geven is het noodzakelijk dat alle geconstateerde fouten die individueel of gezamenlijk van materieel belang zijn worden gecorrigeerd. Indien een correctie niet of niet afdoende wordt aangebracht dient dit tot uitdrukking te worden gebracht door het verstrekken van een verklaring anders van een goedkeurende controleverklaring.

Controletolerantie

Voor de strekking van de controleverklaring zijn de volgende toleranties bepalend:

Goedkeuringstolerantie	Strekking controleverklaring			
	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de verantwoording	≤ 1%	> 1% < 3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	-

Als omvangsbasis geldt: de totale verantwoorde kosten van de afgeronde projecten.

Fouten

Tijdens de controle geconstateerde fouten dienen indien mogelijk door de instelling in de verantwoording te worden aangepast.

Voor een adequate onderbouwing van het accountantsoordeel is het noodzakelijk dat de accountant niet-gecorrigeerde fouten en onzekerheden zoveel mogelijk kwantificeert.

Aandachtspunten voor de controle

Rechtmatigheid

De controle van de rechtmatigheid door de accountant houdt een drietal concrete toetsingsvragen in:

1. Zijn de uitgaven tot stand gekomen binnen de grens van de goedgekeurde projectbegroting? Dit betekent dat de kosten tot maximaal de begroting per kostensoort (zijnde de toekenning/ toekenningen) in de verantwoording kunnen worden opgenomen.
2. Zijn de kosten tot stand gekomen in overeenstemming met de 'Algemene Subsidiebepalingen 2013' of een voorgaande versie en de subsidietoekenning? (Zie voor nadere toelichting hieronder)
3. Als er sprake is van matchingvereiste conform de toekenning dient gecontroleerd te worden dat ook aan dit aspect is voldaan.

Personele lasten

Voor de controle van de personele last dient de accountant kennis te nemen van de specifieke subsidievoorwaarden zoals opgenomen in de 'Algemene Subsidiebepalingen 2013'. Deze verschillen namelijk per type instelling. Hieronder wordt weergegeven welke werkzaamheden de accountant moet verrichten in de verschillende situaties.

Als de personele lasten in de beschikking en subsidievoorwaarden zijn gebaseerd op *tarieven per fte*, dan stelt de accountant ten minste vast dat:

- De verantwoorde vergoeding aan projectmedewerkers (onderzoekers en/of ondersteunend personeel) past binnen de maximale subsidietoekenning. De accountant verkrijgt hiertoe voldoende en geschikte controle informatie, bijvoorbeeld een contract met de projectmedewerker of aansluiting met een urenregistratie. Indien er geen urenregistratie is stelt de accountant vast dat er een inspanningsverklaring van de projectmedewerker, getekend door zijn leidinggevende, aanwezig is waaruit blijkt dat deze medewerker voor het percentage fte werkzaam is geweest op het desbetreffende project tijdens het subsidieverleningstijdvak.
- De projectmedewerkers werkzaam zijn geweest voor het project door middel van de inspanningsverklaring en niet langdurig ziek zijn geweest tijdens het subsidieverleningstijdvak, Langdurig houdt in dat als iemand geheel of deels gebruik maakt van de Ziektewet, dit deel niet kan worden verantwoord.

Als de personele lasten in de beschikking zijn gebaseerd op *uurtarieven*, dan stelt de accountant ten minste vast dat:

- Er een gedegen urenregistratie ten grondslag ligt aan de verantwoorde uren. Onder gedegen wordt verstaan dat de urenstaten tijdig (binnen een maand na afloop van de periode) zijn ingevuld en ondertekend door de medewerker en de leidinggevende.
- De verantwoorde uurtarieven zijn bepaald conform de toekenning en de daarin genoemde maxima zijn niet overschreden.
- Geen kosten worden verantwoord die reeds zijn begrepen in de opslag van 37%.

Materiële en implementatiekosten

In de 'Algemene Subsidiebepalingen 2013' is aangegeven dat een subsidietoekenning voor materieel krediet tot € 50.000, als lumpsum kan worden beschouwd. Onder materieel krediet worden zowel de materiële kosten als de apparatuurkosten gerekend.

Bij totale bestedingen onder de € 50.000 is toetsing van onderbouw van de kosten niet noodzakelijk.

Bij besteding boven de € 50.000 dient hier specifieke aandacht aan besteed te worden. De accountant stelt ten minste vast dat de kosten besteed zijn in het kader van het project en de verantwoorde kosten aansluiten op de projectadministratie.

Apparatuurkosten

De accountant stelt ten minste vast dat maximaal de afschrijvingen, zoals genoemd in de 'Algemene Subsidiebepalingen 2013', ten laste zijn gebracht van het project.

Hoofdstuk 3: Accountantsproduct

Controleverklaring

Het onderzoek van de accountant mondt uit in een controleverklaring. De accountant hanteert hiervoor het van toepassing zijnde model dat in bijlage B bij dit controleprotocol is opgenomen.

In de controleverklaring wordt vermeld dat het onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met de nadere aanwijzingen van dit controleprotocol.

De accountant waarmerkt de verantwoording.

Bijlage A: Model verantwoording

	Project- nummer	Subsidiever- leningtijdvak	Personele kosten	Materiële kosten	Imple- mentatie- kosten	Appara- tuur kos- ten	Overige kosten	Totale kosten vanaf start pro- ject t/m 31-12-xx	Begroot
Onderhanden projecten:									
-									
-									
-									
-									
-									
-									
<i>subtotaal onderhanden projec- ten</i>									
-									
-									
Afgeronde projecten:									
<i>subtotaal afgeronde projecten</i>									
Totaal									

Bijlage B: Model controleverklaring

Het model van de controleverklaring luidt als volgt:

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van ZonMw

Aan: het bestuur van [instelling]

Wij hebben de bijgaande, door ons voor identificatiedoeleinden gestempelde, verantwoording Subsidie ZonMw van ... (naam instelling³) te ... (statutaire vestigingsplaats) naar de stand van ... (dag/maand/jaar) gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de instelling is verantwoordelijk voor het opstellen van de verantwoording en voor de rechtmatige totstandkoming van verantwoorde transacties in overeenstemming met de 'Algemene Subsidiebepalingen per 1 juli 2013 van ZonMw'. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanig interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opstellen van de subsidiedeclaratie mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel bij de verantwoording op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, en het controleprotocol subsidieverantwoording ZonMw. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de subsidiedeclaratie geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de verantwoording. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de verantwoording een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opstellen van de verantwoording door de instelling, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de instelling. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het opstellen van de verantwoording en van het gebruikte normenkader voor de rechtmatige totstandkoming van verantwoorde transacties, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de verantwoording.

³ Afhankelijk van de aard van de instelling te vervangen door een meer passende aanduiding zoals "het bestuur van de vennootschap" (B.V./N.V.), "vereniging", "stichting" enz.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Bevindingen⁴

...

Oordeel

Naar ons oordeel is de verantwoording Subsidie ZonMw van ... (naam instelling) naar de stand van ... (dag/maand/jaar) in alle van materieel belang zijnde aspecten, opgesteld in overeenstemming met de 'Algemene Subsidiebepalingen per 1 juli 2013 van ZonMw'.

Beperking in gebruik en verspreidingskring

De verantwoording met onze controleverklaring daarbij is uitsluitend bestemd voor het bestuur van de instelling ter verantwoording aan ZonMw in het kader van de subsidieverlening en kan daarom niet voor andere doeleinden worden gebruikt. De controleverklaring, of delen daarvan, mag, zonder onze uitdrukkelijke schriftelijke toestemming vooraf, niet, in welke vorm dan ook, aan derden ter beschikking worden gesteld. Wij aanvaarden geen aansprakelijkheid jegens derde partijen die inzage krijgen in deze controleverklaring of deze controleverklaring in handen krijgen.

(Plaats, datum)

(Ondertekening)

⁴ Indien van toepassing.